

Muisto TV-DX:lle

Teksti ja kuvat: JUKKA KOTOVIRTA, Helsinki

Selailin Liiton uusilla web-sivuilla olevaa mainiota lehtiarkistoa. Silmiini osui kesä 1969 erityisenä TV-DX-kesänä: kelejä oli paljon, juttuja valtamediaassa lukuisia aina Helsingin Sanomista Tekniikan Maailmaan, TV-DX oli kesiksen pääteemoja Seppo J. Pirhosen ansiosta ja lehtemme Naisten nurkassakin (!) suunniteltiin keinoja perheen ainokaisen TV:n kaappamiseen diksailuun kesken Bonanzan.

Syy siihen, miksi TV-DX oli kovin tunnettua tuolloin, piili VHF I-alueen (48-68 MHz) käytössä TV-lähetyksiin myös Suomessa. Jokakesäisiin Es-keleihin oli suorastaan pakko törmätä, jos asui I-alueen lähettimen palvelualueen laidoilla. Tampereen TV2:n lähettimen kantama kanavalla E2 oli vaatimattoman 10 kW:n tehonsa ansiosta altis ulkomaisten asemien häiriöille; silti se oli ainoa keino nähdä kakkostv:n ohjelmaa esimerkiksi Hämeenlinnassa tai Forssassa.

Pääkaupunkiseudulla Eesti TV näkyi niinikään I-alueella. Tallinnan antenni oli vakiovarusteena kaikissa yhteisantennimas-

toissa aina Lohjaa, Porvoota ja Keravaa myöten ja yksittäisiä antennejä saattoi bongata niinkin kaukana kuin Hämeenlinnassa, Salossa ja Tammisaareissa. Itsekin löysin TV-DX:n, kun käänsin perheemme vanhan mustavalkotelkkarin ”kloks-klonks” -kanavanvalitsinta Tallinnalta takaisin YLE:lle ja kanavalta E2 tulikin yllättäen saksalaista uutisohjelmaa.

Tyypillinen vuonna 1971 remontoitu masto. Tuon vuoden syyskuussa YLE:n lähettimet siirtyivät keskustasta Espoon Latokartanoon; niitä vastaanottamaan oli vaihdettu ylin, nyt jo kovin siipeensä saanut III-alueen jagi. Tallinnan harava on kestänyt säätä 44 vuotta varsin hyvin. Antennien valmistaja oli kotimainen VKN, jonka ”sellonjousidipoli” tuli kovin tutuksi kaukokatselijoillekin. Runkoputki on arviolta 1950-luvun lopulta, samoin kuin ihan ylimpänä oleva AM-vastaanottoon tarkoitettu pystypiiska.

Toisin kuin kukoistustaan elävä sisarharrastensa FM-DX, tänä päivänä TV-DX on kuihtuva laji. Analogiaverkoista on pääsääntöisesti luovuttu, eikä UHF:llä lähetäviä digiverkkoja ole helppo bongata kovin kaukaa. Lopettajien listaan ovat juuri liittyneet mm. vanhat eksoottiset ystävämme Iran ja Jordania. Venäjällä I-alueen lähettimet edelleen jauhavat, tosin niitä tuskin enää huoletaan.

Haamuja entisestä voi vieläkin bongata talojen katoilta: esim. Helsingin keskustassa Tallinnan antennejä on vielä varsin tiheässä uhmaamassa suolaista meritulta ja kattoremontteja, vaikka kaapeliverkko korvasi haravien tarpeen jo 1980-luvun alussa ja Eesti TV:kin lopetti analogialähteykset jo viitisen vuotta sitten. Kukaan ”normaali” ohikulkija ei niitä edes huomaa, mutta vanha TV-diksari osaa usein tunnistaa antennin valmistajan ja vuosikymmenen. Ohessa on pari kuvaa kirjoittajan kotinurkilta. **RM**

Antennimasto arviolta 1950-luvun lopulta törröttää edelleen Kaartinkaupungin katolla. Ylimpänä Tallinnan harava ja alemmilla III-alueen pikkujageilla katseltiin YLE:ä Stadionin tornista (K6) sekä aluksi TES-TV:tä ja myöhemmin YLE:n kakkosta (K8) viereisestä paloaseman tornista.